

Innehåll

Inledning

Svensk jordbruksstatistik firar 200 år	1
Numeriska uppgifter före jordbruksstatistiken	2
Varför utvecklas jordbruksstatistiken?	2
Bokens uppläggning	7
Kapitlen och deras författare	8
Referenser	10

Detta är bakgrunden

Svenskt jordbruk och svensk statistik i slutet av 1700-talet	11
En bondedominerad landsbygd	11
Skatte- och kronobönderna	12
Godsen och frälsebönderna	13
Ett framväxande jordbruksproletariat	15
Regionala variationer	17
Jordbruksproduktionen	18
Skiftesreformerna	20
Från spannmålsimport till jämvikt	21
En aktivare ekonomisk roll för statsmakten	22
Jordbruksstatistik och resursinventeringar – tidiga försök	23
Sverige i slutet av 1700-talet	25
Referenser	26

Präster och landshövdingar rapporterar

Allmän jordbruksstatistik 1802–1864	29
Präster rapporterar till tabellverket	29
Lantbruksakademien och hushållningssällskapen	34
Landshövdingarna berättar	37
1858 års finanskommitté	44
Statistikens användning	45
Referenser	47

Statistiska centralbyrån tar över

Allmän jordbruksstatistik 1865–1920	49
Jordbruksstatistiken och tillkomsten av centralbyrån	50
Jordbruksstatistiken utvecklas	53
Så utformas jordbruksstatistiken	56
Idén om lokalundersökningar konkretiseras	62
De jordbruksstatistiska publikationerna	64
Statistikens kvalitet diskuteras i rapporterna	65
Enheter och variabler	66
Syntetiska mått införs i jordbruksstatistiken	69
Beräkningsmodellerna utvecklas efter hand	71
Utlandet ger förebilder för statistiken	75
I Sverige tas nya tag i början av 1900-talet	78
Lokalundersökningarna 1913–1920 planeras centralt	79
Världskriget skapar en ny situation för statistiken	80
En metod blir överspelad	82
Slutord	83
Referenser	83

Strukturomvandlingen speglas av statistiken

Allmän jordbruksstatistik efter 1920	87
Begränsade insatser i den årliga statistiken under 1920-talet	87
De allmänna jordbruksräkningarna 1927–66	91
1930-talets "representativa undersökningar"	102
Under andra världskriget	106
Samplingmetodik utvecklas	110
Jordbruksinventeringar med ADB	114
Lantbruksregistret – för statistik och administration	121
Några slutkommentarer	136
Referenser	137

Subjektiva skördebedömningar under nästan 200 år

Årsväxtrapporteringen 1799–1990	141
Varför skördestatistik?	141
Översikt av utvecklingen sedan 1799	142
Verksamhetens olika delar	146
Användningen för skördeprognoser	154
Årsväxtstatistikens publicering	155
Hur gick arbetet till?	158
Statistikens kvalitet	159
Referenser	161

Skördestatistik med objektiva metoder

Skördeuppskattningar 1961–1997	163
En ny ansats för skördeuppskattning	163
Svenska försök med provytemetoden under 1950-talet	164
Utvidgade provundersökningar 1955–1960	166
Löpande objektiva skördeuppskattningar och fortsatt metodutveckling 1961–1988	170
Undersökningar av grödornas kvalitet från 1961	183
Objektiva skördeprognoser och snabbstatistik	184
Områdesindelningar	185
Publiceringen av de objektiva skördeuppskattningarna	186
Kraven på besparingar och rationalisering skärps	187
En ny planeringssituation	188
Sammanfattning	190
Referenser	195

Från gårdsbokföring till statistiska lönsamhetsmått

Statistik baserad på bokförings- och taxeringsmaterial	197
Jordbruksbokföringen växer fram	197
Nannesson lägger grunden till bokföringsundersökning.....	199
Den jordbruksekonomiska undersökningen – många förändringar över tiden	201
Nya behov leder till stor omläggning 1954	202
Typkalkylernas uppgång, nedgång och fall	204
Produktionen flyttas till SCB	205
Förändringar i kalkylmetodik och omfattning	207
EU-medlemskapet gav nya förutsättningar	209
Deklarations- och taxeringsmaterial som underlag för statistik	211
Deklarationsundersökningen förs över till SCB	212
Flera viktiga förändringar under åren	215
Referenser	220

Sakregister	221
--------------------------	------------